

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk houdende nadere regels ter uitvoering van de Verordening maatschappelijke ondersteuning Bodegraven-Reeuwijk 2025 en de Verordening jeugdhulp Bodegraven-Reeuwijk 2025 (Nadere regels sociaal domein 2025)

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk;

gelet op de artikelen 8, 11 en 27 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2025;
gelet op de artikelen 3, 14 en 25 van de Verordening jeugdhulp Bodegraven-Reeuwijk 2025;

besluit:

vast te stellen de volgende

Nadere regels sociaal domein 2025

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze nadere regels wordt verstaan onder:

Declarabele uren: direct cliëntgebonden uren, zijnde uren besteed aan werkzaamheden in direct contact met de budgethouder en die bestaan uit werkzaamheden zoals omschreven in het ondersteuningsplan; onder "direct contact" wordt verstaan persoonlijk of telefonisch contact of schriftelijk contact (inclusief e-mail), de kosten van indirect cliëntgebonden en niet cliëntgebonden uren zijn opgenomen in het uurtarief;

- Jeugdhulp: ondersteuning en/of hulp en/of zorg die wordt geboden op grond van de Jeugdwet;
- Ondersteuner: de persoon die ondersteuning en/of hulp en/of zorg verleent aan de inwoner met een persoonsgebonden budget en met wie een zorgovereenkomst is gesloten;
- Ondersteuning: ondersteuning die wordt geboden op grond van de Jeugdwet en/of Wmo;
- Persoonsgebonden budget: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet;
- Sociaal netwerk: tot het sociaal netwerk behoren personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de inwoner met een persoonsgebonden budget een sociale relatie onderhoudt, waartoe in ieder geval worden gerekend familieleden, huisgenoten, echtgenoot of voormalige echtgenoot of mantelzorgers dan wel personen met wie de cliënt regelmatig contacten onderhoudt, zoals bijvoorbeeld burens of medeleden van een vereniging;
- Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- Zorgovereenkomst: overeenkomst waarin afspraken tussen ondersteuner en/of zorgverlener en de inwoner met een persoonsgebonden budget worden vastgelegd volgens het model van de Sociale Verzekeringsbank.

Artikel 2. Criteria voor persoonsgebonden budget

Eisen voor pgb-vaardigheid opgesteld door ministerie van VWS, VNG en Per Saldo

1. Een goed overzicht van de eigen situatie kunnen houden
2. Weten welke regels er horen bij een pgb.
3. Een overzichtelijke pgb-administratie bijhouden.
4. Communiceren met de gemeente, zorgverzekeraar of zorgkantoor, de SVB en zorgverleners.
5. Zelfstandig handelen en zelf voor zorgverleners kiezen.
6. Zelf afspraken maken en deze afspraken bijhouden. En zich hier aan houden.
7. Beoordelen of de zorg uit het pgb past.
8. Zelf de zorg regelen met 1 of meer zorgverleners.
9. Zorgen dat de zorgverleners die voor de budgethouder werken weten wat ze moeten doen.
10. De budgethouder weet wat hij/zij moet doen als werkgever of opdrachtgever van een zorgverlener.

Artikel 3. Hoogte persoonsgebonden budget ondersteuning en/of hulp en/of zorg

1. De hoogte van het formeel tarief voor de declarabele uren is afhankelijk van de omvang van de kosten. Voor de maximale kosten voor de PGB worden de bedragen van de GRJW (<https://www.grjw.nl/informatie-over-de-huidige-contracten>) gehanteerd.
2. Het uurtarief voor het inhuren van iemand uit het sociale netwerk of een persoon die niet een opleiding tot het verlenen van ondersteuning heeft genoten binnen de Wmo bedraagt de hoogste periode voor de benodigde hulp in de desbetreffende CAO, vermeerderd met de vakantiebijslag en tegenwaarde van de verlofuren.
3. Het uurtarief voor het inhuren van iemand uit het sociale netwerk of een persoon die niet een opleiding tot het verlenen van ondersteuning heeft genoten binnen de Jeugdwet bedraagt maximaal 120% van het wettelijk minimumloon voor een werknemer van 23 jaar en ouder bij inzet van een voorziening zoals bedoeld in het eerste lid, onder a, en 100% van het wettelijk minimumloon voor een werknemer van 23 jaar en ouder bij inzet van een voorziening zoals bedoeld in het eerste lid onder b en
4. Een jeugdige of de ouder van een jeugdige die in behandeling is bij een jeugd GGZ instelling kan in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de vervoerskosten naar deze instelling. Vervoersbewegingen tot 2000 kilometer op jaarbasis worden gezien als onderdeel van de gebruikelijke zorg van ouders voor kinderen. De gemeente vergoedt de reiskosten tot maximaal het dichtstbijzijnd toegankelijk zorgaanbod. Als de jeugdige of de ouder van de jeugdige kiest voor een zorgaanbieder die verder weg is gevestigd, waar er wel een vergelijkbaar zorgaanbod dichterbij beschikbaar is, wordt het meerdere niet vergoed. Een vervoersvoorziening kan, ter beoordeling van het college, bestaan uit een vergoeding van de vervoerskosten (eigen vervoer of openbaar vervoer). De jeugdige of de ouder van de jeugdige dient via het sociaal team een onderbouwde aanvraag voor vervoer in. Daarbij dient deze aan te tonen dat voldaan wordt aan (medische) noodzaak, het afstandscriterium en het niet beschikbaar zijn van een behandellocatie in de buurt.

De kosten voor eigen vervoer tot een maximum van € 0,26 per kilometer en de kosten van het openbaar vervoer worden achteraf vergoed op basis van een declaratie, waarbij per reisbeweging de kilometers worden verantwoord of waarbij de reisbewijzen worden ingediend.

Artikel 4. Hoogte budget hulpmiddelen

- De hoogte van het budget voor aanschaf van een geïndiceerd hulpmiddel is gelijk aan de kostprijs van de goedkoopst adequate voorziening.
- Het budget kan, indien geïndiceerd, worden verhoogd met de kostprijs van individuele aanpassingen.
- Het persoonsgebonden budget wordt op basis van de aanschafprijs met 7% verhoogd voor de kosten van onderhoud, reparatie en eventuele aanvullende verzekering gedurende de gebruiksduur.
- De minimale gebruiksduur van een hulpmiddel is gesteld op 7 jaar, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen.
- Het volledig toegekende budget (aanschaf, individuele aanpassingen, onderhoud, reparatie en verzekering) wordt overgemaakt na ontvangst van de aanschafnota van het middel.
- Kosten van onderhoud, reparatie en verzekering behoeven geen verdere verantwoording.

Artikel 5. Hoogte budget verhuiskosten

De maximale vergoeding voor verhuiskosten bedraagt € 4.059,-. Deze kosten worden op declaratiebasis vergoed aan de gebruiker.

Artikel 6. Hoogte budget woningaanpassing

1. De hoogte van het budget voor aanpassing van de woning is gelijk aan de kostprijs van de goedkoopst adequate voorziening.
2. Woningaanpassingen die periodiek onderhoud vergen, zoals automatische deuropeners, komen in aanmerking voor een onderhoudscontract waarbinnen preventief onderhoud en reparatie zijn opgenomen.
3. De inwoner kan de kosten van het onderhoudscontract jaarlijks declareren bij de gemeente.
4. Het budget voor de woningaanpassing wordt overgemaakt na ontvangst van de nota van de aanpassing.

Artikel 7. Hoogte budget sportvoorziening

Het budget voor de aanschaf van een sportvoorziening bedraagt maximaal €4.605,-. Het bedrag is bedoeld als tegemoetkoming in aanschaf (maximaal €3.777,-) en onderhoud, keuring, reparatie (maximaal €810,-) van een sportrolstoel of vergelijkbare voorziening voor een periode van ten minste 3 jaar.

Artikel 8. Hoogte budget vervoersvoorzieningen

Voor een budget voor vervoersvoorzieningen geldt dat deze wordt gebaseerd op een hoogte gelijk aan 2000 te rijden kilometers per jaar. De maximale hoogte is als volgt vastgesteld:

- a. voor het gebruik van een eigen auto, als de aanvrager geen gebruik kan maken van het collectief vervoer, geldt een normbedrag van € 1.327,- op jaarbasis;
- b. voor het gebruik van een taxi, als de aanvrager geen gebruik kan maken van het collectief vervoer en niet rolstoel gebonden is, geldt een budget van € 7.016,31,- op jaarbasis;
- c. voor het gebruik van een rolstoeltaxi, als de aanvrager geen gebruik kan maken van het collectief vervoer en rolstoel gebonden is, geldt een budget van € 8.955,74,- op jaarbasis.

Artikel 9. Bepaling omvang gebruikelijke zorg

Voor de bepaling van de omvang van gebruikelijke zorg op grond van de Jeugdwet, zoals bedoeld in artikel 6, zevende lid, van de Verordening jeugdhulp Bodegraven-Reeuwijk 2025, wordt de factsheet "Zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag, gebruikelijke zorg" gehanteerd zoals het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft uitgebracht in november 2016 en zoals opgenomen in bijlage 1 van deze Nadere Regels.

Artikel 10. Tegemoetkoming in de meerkosten voor personen met een beperking of chronische problemen

1. Ter tegemoetkoming van de meerkosten van een beperking of chronisch probleem biedt de gemeente aan minima via Ferm Werk een gemeentelijke collectieve ziektekostenverzekering op grond van de Participatiewet. Op grond van de Participatiewet wordt met betrekking tot het inkomen en het vermogen de doelgroep bepaald voor de collectieve ziektekostenverzekering en de doelgroep voor de premiekorting. Op grond van de Wmo wordt de doelgroep van personen met een beperking of chronisch probleem voor de extra premiebijdrage bepaald.
2. Een inwoner heeft recht op de extra premiebijdrage voor personen met een beperking of chronisch probleem als:
 - a. deze op grond van de Participatiewet toetreedt tot de gemeentelijke collectieve ziektekostenverzekering voor minima en
 - b. daarnaast sprake is van een voorziening op grond van de Wmo, een gehandicaptenparkeerkaart of gehandicaptenparkeerplaats, een uitkering krachtens de WAO ontvangt naar een percentage van 80% tot 100% of een IVA-uitkering op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) of op grond van de Wmo wordt aangemerkt als een persoon met een beperking waarbij aannemelijk is dat er sprake is van meerkosten als gevolg daarvan.

Artikel 11. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van deze nadere regels, indien toepassing ervan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 12. Indexering

Het college indexeert jaarlijks de bedragen genoemd in artikel 5, 7 en 8 conform de CPI-index van september van elk jaar.

Artikel 13. Intrekking en overgangsrecht

1. De Nadere regels en beleidsregels sociaal domein 2023 worden ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Nadere regels en beleidsregels sociaal domein 2023 totdat het college een nieuw besluit heeft genomen.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Nadere regels en beleidsregels sociaal domein 2023 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze nadere regels, worden afgehandeld krachtens deze nadere regels.
4. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Nadere regels en beleidsregels sociaal domein 2023 wordt beslist met in achtname van die nadere regels.

Artikel 14. Inwerkingtreding

Deze nadere regels treden in werking op de eerste dag na publicatie en met terugwerkende kracht per 1 januari 2026.

Artikel 15. Citeertitel

Deze regels worden aangehaald als: Nadere regels sociaal domein 2025.

Bodegraven, 31 maart 2026

*de secretaris,
K.M. Cornelissen*

*de burgemeester,
Drs. M.K.A. Grauss*

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 2. Criteria persoonsgebonden budget

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 3. Hoogte persoonsgebonden budget ondersteuning en/of hulp en/of zorg

In dit artikel zijn de uurtarieven voor ondersteuning en/of jeugdhulp opgenomen. Zo ook de tarieven voor het inhuren van een familielid, vrienden, kennissen. De hoogte van de persoonsgebonden budgetten zijn gelijk aan de FEITELIJKE KOSTEN maar MAXIMAAL 100% van het contractueel afgesproken tarief van zorg in natura dan wel gelieerd aan het wettelijk minimumloon.

Vervoersvoorziening

Een jeugdige of de ouder van een jeugdige die in behandeling is bij een GGZ instelling kan in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening naar deze GGZ instelling, indien binnen een periode van 12 maanden meer dan 2.000 kilometer gereisd moet worden van en naar een specialistische behandeling in de GGZ instelling en er niet een (behandel)locatie dichterbij aanwezig is.

De gemeente kan met het beschikbaar stellen van een persoonsgebonden budget het vervoer vergoeden tot een vastgesteld maximum als de jeugdige of de ouder van de jeugdige bewust kiest voor een zorgaanbieder die verder weg is gevestigd waar er wel een vergelijkbaar zorgaanbod dichterbij beschikbaar is.

Vormen van vervoersvoorziening

Een vervoersvoorziening kan, ter beoordeling van het college, bestaan uit een vergoeding van de vervoerskosten (eigen vervoer of openbaar vervoer).

Wijze van aanvragen

De jeugdige of de ouder van de jeugdige dient via het sociaal team een onderbouwde aanvraag voor vervoer in. Daarbij dient deze aan te tonen dat voldaan wordt aan het afstandscriterium en het niet beschikbaar zijn van een (behandel)locatie in de buurt.

Wijze van vergoeden

De kosten voor eigen vervoer en openbaar vervoer worden achteraf vergoed op basis van een declaratie waarbij per reisbeweging de kilometers worden verantwoord of waarbij de reisbewijzen worden ingediend.

Inzet sociaal netwerk

Het staat de cliënt vrij om iemand in te huren voor ondersteuning en/of jeugdhulp. Dat kan iemand zijn uit het sociaal netwerk, maar ook de inzet van een professional (organisatie of ZZP'er). In de hoogte van de vergoeding zit een verschil. Een cliënt die met zijn persoonsgebonden budget een familielid of buurvrouw inhuurt wordt niet geconfronteerd met kosten van overhead. Het persoonsgebonden budget om vanuit het sociaal netwerk in te huren is dan ook lager. Uitbetaling vindt plaats per maand.

Op grond van de Verordening jeugdhulp Bodegraven-Reeuwijk 2020 wordt aangesloten bij de Wet minimumloon. Met de tarieven wordt een percentage van dit minimumloon gehanteerd.

Artikel 4. Hoogte budget hulpmiddelen

In dit artikel is de hoogte van het budget voor overige voorzieningen vastgelegd.

Artikelen 5 en 6. Hoogte budget woonvoorzieningen

In artikel 4 is geregeld bij welk bedrag van de cliënt wordt gevraagd om te kijken naar een andere woning. Ook is geregeld welke vergoeding de cliënt maximaal kan verwachten wanneer tot verhuizen wordt overgegaan.

Uitbetaling vindt plaats nadat een overschrijving in de BRP heeft plaatsgevonden. De client hoeft de kosten daarbij niet te verantwoorden.

De omvang van het budget is gemaximeerd en bedoeld als een tegemoetkoming in de werkelijke kosten. De omvang is gebaseerd op de volgende overwegingen:

- a. kosten voor de eerste inschrijving bij Woningnet;
- b. kosten voor de eerste inschrijving bij een woningcorporatie;
- c. de waarborgsom;
- d. kosten van de verhuizing en/of de noodzakelijke opslag van de bestaande inboedel;

- e. de dubbele woonlasten (2e huur);
- f. eenmalige materiaalkosten van witten, schilderen en behangen van de nieuwe woning;
- g. eenmalige materiaalkosten voor het bedekken van de vloer;
- h. het arbeidsloon voor het opknappen van de nieuwe woning (verven en behangen), als de client dat door een chronische ziekte, handicap of ouderdom niet zelf kan doen.

In artikel 5 zijn de voor vergoeding in aanmerking te nemen kosten voor een woningaanpassing opgenomen. Daarbij gelden voor bouwkundige of woontechnische voorzieningen de volgende maximale bedragen:

- a. € 1.208,00 voor een woonwagen;
- b. € 1.228,00 voor een woonschip;
- c. € 3.330 voor het bezoekerbaar en/of logeerbaar maken van een woning.

Bij het vaststellen van de hoogte van het budget in de kosten van een woningaanpassing in de vorm van bouwkundige of woontechnische woonvoorziening wordt rekening gehouden met de volgende kostensoorten:

- a. de aanneemsom (waarin begrepen de loon- en materiaalkosten) voor het treffen van de voorziening;
- b. de risicoverrekening van loon- en materiaalkosten, met inachtneming van het bepaalde in de Risicoregeling Woning- en Utiliteitsbouw 1991;
- c. als het noodzakelijk wordt geacht een architect in te schakelen: het architectenhonorarium tot ten hoogste 10% van de aanneemsom, met dien verstande dat dit niet hoger is dan het maximale honorarium als bepaald in de Rechtsverhouding opdrachtgever-architect, ingenieur en adviseur DNR 2011 en de kosten van het toezicht op de uitvoering, als dit noodzakelijk is, tot een maximum van 2% van de aanneemsom;
- d. de leges voor zover deze betrekking hebben op het treffen van de voorziening;
- e. de verschuldigde en niet verrekenbare of terugvorderbare omzetbelasting;
- f. het renteverlies in verband met het verrichten van noodzakelijke betaling aan derden voordat de bijdrage is uitbetaald, voor zover deze verband houdt met de bouw dan wel het treffen van de voorziening;
- g. de kosten van het verwerven van extra bouwrijpe grond indien noodzakelijk als niet gebouwd kan worden binnen de oorspronkelijke kavel;
- h. de door het college schriftelijk goedgekeurde kostenverhogingen die ten tijde van de raming van de kosten niet te voorzien waren;
- i. de kosten in verband met noodzakelijk technisch onderzoek en adviezen met betrekking tot het verrichten van de aanpassing;
- j. de kosten van heraansluiting op de openbare nutsvoorziening;
- k. de administratiekosten die de verhuurder maakt ten behoeve van het treffen van de bouwkundige voorziening, voor zover de kosten onder a tot en met j meer bedragen dan €1.588 voor 10% van die kosten tot maximaal €615.

Voor kosten van het aanbrengen/aanhelen van tegelwerk bedraagt de maximale vergoeding €25,00 per m² voor wandtegels en €37,00 per m² voor vloertegels.

Als er sprake is van sanering van de vloerbedekking bedraagt de tegemoetkoming maximaal €45,00 per m² (inclusief arbeid, noodzakelijke materialen en BTW). De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de afschrijvingstermijn van het te vervangen artikel. De vergoeding bedraagt een percentage van de kosten te weten:

- 100% indien als het artikel nieuwer is dan twee jaar;
- 75% indien het artikel tussen de twee en vier jaar oud is;
- 50% indien als het artikel tussen de vier en zes jaar oud is;
- 25% indien als het artikel tussen de zes en acht jaar oud is.

De hoogte van de tegemoetkoming in de kosten in verband met huurderiving is afhankelijk van de kale huur van de woonruimte met een maximum van €791 per maand voor de duur van maximaal één jaar.

Als er sprake is van tijdelijke huisvesting is de hoogte van de vergoeding:

- a. maximaal €878 per maand bij een zelfstandige woonruimte;
- b. maximaal €481 per maand bij een niet-zelfstandige woonruimte.

Artikel 7. Hoogte budget sportvoorziening

De sportvoorziening neemt een bijzondere plek in in de regelgeving. Onder de Wet voorzieningen gehandicapten was de sportrolstoel in de gemeentelijke regelgeving opgenomen maar dit betrof begunstigend buitenwettelijk beleid. Onder de Wmo is de overweging op zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van doorslaggevend belang of een sportrolstoel of in bredere zin, een sportvoorziening, wordt verstrekt. Dit is lang niet altijd zo en moet telkens goed worden overwogen. Jurisprudentie is

daarin van belang. Kosten kunnen enorm oplopen en het gebruik kan beperkt zijn. In dit artikel is in aansluiting op eerder geformuleerd beleid de hoogte van het budget voor een sportvoorziening bepaald.

Artikel 8. Hoogte budget vervoersvoorzieningen

In dit artikel liggen bedragen vast voor een budget in de auto- en taxikosten. Een tegemoetkoming in de kosten voor gebruik van de eigen auto wordt alleen verstrekt wanneer er sprake is van een contra-indicatie voor het gebruik van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer.

Artikel 9. Bepaling gebruikelijke zorg

Voor de uitleg van dit artikel is in deze regels een bijlage (bijlage 1) opgenomen. Er is geen verdere toelichting van toepassing.

Artikel 10. Tegemoetkoming in de meerkosten voor personen met een beperking of chronische problemen

De collectieve ziektekostenverzekering wordt uitgevoerd op basis van de Participatiewet door Ferm Werk. Om in aanmerking te komen voor de extra premiebijdrage moet gebruik worden gemaakt van de collectieve ziektekostenverzekering voor minima en de uitgebreide aanvullende verzekering die beschikbaar is. Ferm Werk verricht op basis van haar regels een inkomens- en vermogenstoets. Het is het voorstel van Ferm Werk om de regels om in aanmerking te komen voor een collectieve ziektekostenverzekering aan te passen met ingang van 1 januari 2020. De nadere regels op grond van de Wmo volgen dit beleid. Ferm Werk is van zins om de vermogenstoets los te laten en een inkomensgrens te gaan stellen van 120% van de bijstandsnorm.

De omvang van de extra premiebijdrage voor personen met een beperking of chronisch probleem is met ingang van 1 januari 2018 € 260 per jaar. De inwoner kan op een aantal manieren bij Ferm Werk aantoonbaar maken dat hij/zij tot de doelgroep van personen met een beperking of chronisch probleem behoort. Inwoners die hier niet aan voldoen kunnen toch in aanmerking komen voor de extra premiebijdrage indien de sociaal werker Wmo tot de beoordeling komt dat de inwoner een beperking of chronisch probleem heeft en aannemelijk is dat daar meerkosten aan zijn verbonden als gevolg hiervan.

Artikel 11. e.v.

Geen toelichting.

Bijlage 1. Bepaling omvang gebruikelijke zorg (artikel 5, zevende lid, van de Verordening jeugdhulp Bodegraven-Reeuwijk 2025 en artikel 9 van de nadere regels)

Bij de invulling van de vaststelling van gebruikelijke zorg op grond van de Verordening jeugdhulp Bodegraven-Reeuwijk 2025 wordt gebruik gemaakt van de factsheet "Zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag, gebruikelijke zorg" zoals het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft uitgebracht in november 2016.

Wat is gebruikelijke zorg?

Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die ouders geacht worden aan hun kinderen te bieden. Voor kinderen geldt dat ouders hun minderjarige kinderen (tot 18 jaar) behoren te verzorgen, op te voeden en toezicht aan hen te bieden, ook als er sprake is van een kind met een ziekte, aandoening of beperking. Om deze reden worden handelingen die vallen onder gebruikelijke zorg in principe niet vergoed. Er is sprake van bovengebruikelijke zorg, als de voor het kind noodzakelijke zorg op het gebied van verzorging, verpleging en begeleiding uitgaat boven de zorg die een kind van dezelfde leeftijd zonder beperkingen redelijkerwijs nodig heeft. Dit kan betrekking hebben op de aard, frequentie en benodigde tijd voor deze handelingen.

Hoe wordt beoordeeld of er bij een handeling of bij toezicht sprake is van gebruikelijke zorg?

Er wordt naar een aantal criteria gekeken:

- Leeftijd: jonge kinderen (gezond of met een aandoening) hebben meer zorg nodig van hun ouders dan oudere kinderen. Sommige handelingen zijn dus op jonge leeftijd nog gebruikelijke zorg maar worden op latere leeftijd als bovengebruikelijke zorg gezien. Voorbeeld: Veel kinderen van 4 jaar zijn overdag zindelijk en gaan zelf naar het toilet, maar het is niet ongevoel dat een kind van deze leeftijd hier stimulans, toezicht of hulp bij nodig heeft. Dit is dus gebruikelijke zorg.
- Aard van de zorghandeling: gebruikelijke zorg bij kinderen kan ook handelingen omvatten die niet standaard bij alle kinderen voorkomen. Voorbeelden van handelingen die gebruikelijke zorghandelingen vervangen, zijn: het legen van een katheterzakje in plaats van verschonen; bij een kind met een verstandelijke beperking oefenen met het gebruik van pictogrammen in plaats van oefenen met topografie. Dit zijn dus voorbeelden van gebruikelijke zorg.
- Frequentie: zorghandelingen die meelopen in het normale patroon van dagelijkse zorg voor een kind, zoals drie keer per dag eten, kunnen als gebruikelijke zorg worden aangemerkt. Bijvoorbeeld: bij een kind dat bij het ontbijt en het naar bed gaan medicatie aangereikt moet krijgen, loopt dit mee in het normale patroon van dagelijkse zorg voor een kind en wordt dit als gebruikelijke zorg aangemerkt. Bijvoorbeeld: zorghandelingen die niet meelopen in het normale patroon van dagelijkse zorg van ouders aan een kind, is het meerdere malen per nacht bieden van zorg van ouders aan een ouder kind. Dit is dus geen gebruikelijke zorg.
- De tijd dat iemand met een zorghandeling bezig is: alle kinderen hebben tot een bepaalde leeftijd hulp nodig bij wassen en kleden, maar als deze handelingen veel meer tijd kosten vanwege bijvoorbeeld spasticiteit, wordt deze extra tijd niet als gebruikelijke zorg gezien.
- Samenhangende beoordeling. De hiervoor genoemde criteria moeten telkens in samenhang en gelet op de omstandigheden van het kind worden beoordeeld. Voorbeeld: het geven van orale medicatie (aard) bij een kind van 9 jaar (leeftijd) is gebruikelijke zorg. Als de medicatie elke nacht (meerdere malen) moet worden toegediend, loopt dit niet mee in het dagelijkse patroon. Dan moet er beoordeeld worden of ouders hierdoor zodanig belast worden dat het niet meer redelijk is dit als gebruikelijke zorg te zien.
- Ook voor zorghandelingen die een kind zelf kan uitvoeren (zelfzorg), kan geen zorg worden geïndiceerd. Voorbeeld: een kind van 14 met diabetes dat zelf zijn bloedsuiker kan prikken en insuline kan spuiten. Eventueel kan wel af en toe verpleging gewenst zijn om de kwaliteit van de zelfzorg te borgen. Wie beoordeelt of er sprake is van gebruikelijke zorg? Dat hangt af vanuit welke wet de zorg van het kind georganiseerd en gefinancierd wordt.

Kan bij overbelasting gebruikelijke zorg wel worden vergoed vanuit Jeugdwet?

De zorg voor een ziek kind kan voor de verzorgers zo zwaar worden dat er van overbelasting sprake is. In de meeste gevallen is de bovengebruikelijke zorg die geïndiceerd wordt voldoende om deze overbelasting te voorkomen. Maar soms blijkt deze geïndiceerde zorg niet voldoende te zijn. In zulke gevallen kan de gebruikelijke begeleiding zo nodig geheel of gedeeltelijk geïndiceerd worden. Ook kan er soms vanuit de Jeugdwet tijdelijke respijtzorg worden georganiseerd. Hierbij moet duidelijk zijn hoe de overbelasting zich uit en wat deze inhoudt. De met de overbelasting gepaard gaande klachten moeten duidelijk beschreven worden. Soms kan het helpen om hierover contact op te nemen met bijvoorbeeld de huisarts om de ouder te helpen om een oordeel te vormen.

Richtlijnen ten aanzien van gebruikelijke zorg van ouders voor kinderen met een normale ontwikkeling in verschillende levensfasen van het kind.

Kinderen van 0 tot 3 jaar

- hebben bij alle activiteiten verzorging van een ouder nodig;
- ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig;
- zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 3 tot 5 jaar

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen;
- hebben hulp, toezicht, stimulans en controle nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen;
- hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 5 tot 12 jaar

- kinderen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week;
- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is);
- hebben toezicht, stimulans en controle nodig en vanaf 6 jaar tot 12 jaar geleidelijk aan steeds minder hulp nodig bij hun persoonlijke verzorging zoals het zich wassen en tanden poetsen;
- hebben hulp nodig bij het gebruik van medicatie;
- zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen zonodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 12 tot 18 jaar

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 16 jaar een dag en/of een nacht alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben bij gebruik van medicatie tot hun 18e jaar toezicht, stimulans en controle nodig;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.